

Revizuirea sistemului Emissions Trading System (ETS) – poziționarea mediului de afaceri din România

Iulie 2026

Rezumat executiv

Tranziția către o economie sustenabilă și competitivă s-a poziționat ca temă de interes constantă pe agenda din ultimii ani ai Confederației Patronale Concordia, într-un context european marcat de numeroase modificări și actualizări semnificative ale cadrului legislativ, prin raportare la obiectivele asumate la nivelul Uniunii Europene în materie de climă și mediu.

Emissions Trading System (ETS 1) reprezintă unul dintre principalele instrumente ale tranziției verzi, beneficiile aduse la nivelul blocului comunitar fiind dovedite. De la momentul introducerii sale în 2005, emisiile au scăzut la nivel UE cu 39%, în timp ce economia a înregistrat creșteri de aproximativ 71%, aspect ce demonstrează că decarbonizarea și competitivitatea reprezintă două puncte convergente, în condițiile în care ETS acoperă 45% din emisiile de gaze cu efect de seră ale UE.¹

La nivel național, conform studiilor realizate „scăderea emisiilor înregistrată de cele mai vechi instalații sub EU ETS de 57% este superioară scăderii generale a emisiilor. Numărul primelor instalații ce mai sunt active sub EU ETS scade cu mai mult de jumătate, de la 222 instalații active în 2007 la doar 106 în 2021, în timp ce emisia medie scade cu doar 11%.” „Pondere emisiilor produse de primele și cele mai „vechi” instalații sub EU ETS – “Instalații intrate sub incidența ETS încă din 2007” reprezintă în fiecare an mai mult de 90% din totalul emisiilor la nivel național, determinând tendința emisiilor.”²

Prin intermediul prezentului document de poziție, Confederația Patronală Concordia subliniază principalele puncte ce ar trebui avute în vedere în procesul de revizuire a ETS 1, în concordanță cu nevoile și specificitățile înregistrate la nivel național. O revizuire echilibrată a ETS 1 este cu atât mai importantă cu cât industriile, în special IMM-urile, vor resimți începând cu 2028 și impactul direct semnificativ al ETS 2, ce se va aplica pentru transportul rutier și clădiri. În acest sens subliniem și importanța Fondului Social pentru Climă ca instrument de protecție, inclusiv pentru microîntreprinderi și lucrătorii afectați.

Considerăm că România ar trebui să sprijine o traiectorie de decarbonizare echilibrată, care:

- să mențină competitivitatea industriei;
- să asigure securitatea energetică;
- să stimuleze investițiile private
- și să protejeze coeziunea socială.

¹ Sistemul UE de comercializare EU ETS depășește granițele UE, reglementând emisiile și în Spațiul Economic European și în Irlanda de Nord. Din 2020, EU ETS este interconectat cu sistemul elvețian de comercializare a cotelor de emisii, iar în prezent se desfășoară negocieri pentru interconectarea acestuia cu sistemul Regatului Unit (UK ETS).

² https://mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Livrabil_impact_legislatie.pdf, pg. 58 -61

Rezumatul recomandărilor

Neutralitate tehnologică și eficiență economică

Decarbonizare prin toate soluțiile disponibile: regenerabile, nuclear, biometan, hidrogen cu emisii reduse, biocombustibili avansați (incl. SAF / e-SAF), CCS.
Evitarea favorizării tehnologiilor premature și scumpe.

Rolul gazului natural și al Mării Negre

Recunoașterea gazului intern drept combustibil de tranziție până în 2040, esențial pentru securitatea energetică a UE și stabilitatea rețelei.
România, prin Neptun Deep (proiect operațional din 2027), va deveni principalul producător UE, consolidând statutul strategic al Mării Negre.

Flexibilitatea MSR și o volatilitate mai redusă a prețului carbonului

România ar trebui să promoveze o utilizare mai dinamică și mai adaptată condițiilor de piață a MSR, în vederea limitării volatilității excesive și a episoadelor de creștere abruptă a prețului carbonului. În acest sens, sunt necesare ajustări precum eliminarea mecanismului de anulare a excedentului de lichiditate peste pragul de 400 milioane de certificate în cadrul ETS 1 sau instituirea unor mecanisme automate și ferme de intervenție în cazul depășirii unor praguri critice de preț – așa cum este în cazul schemei ETS 2 (pragul de 45 euro/certificat). O astfel de abordare ar contribui la consolidarea predictibilității și la reducerea presiunilor asupra industriei și consumatorilor. Considerăm că, această intervenție este esențială și în contextul riscului de „endgame ETS”, care presupune reducerea semnificativă a volumului de certificate disponibile după 2035, cu potențial impact asupra lichidității pieței și stabilității prețului carbonului.

Necesitatea menținerii competitivității industriei europene

În contextul intensificării concurenței globale și al creșterii costurilor de conformare asociate tranziției verzi, menținerea competitivității industriei europene trebuie să reprezinte un obiectiv central al revizuirii ETS. Politicile de decarbonizare trebuie concepute astfel încât să permită reducerea emisiilor, fără a afecta capacitatea industriei europene de a investi, de a inova și de a concura pe piețele internaționale.

În absența unor mecanisme adecvate de protecție și compensare, există riscul ca activitățile industriale să fie relocalate către jurisdicții cu standarde de mediu mai puțin exigente și costuri de conformare semnificativ mai reduse. Un astfel de fenomen ar conduce la pierderea investițiilor și a locurilor de muncă în Uniunea Europeană, fără a genera beneficii reale pentru reducerea emisiilor la nivel global (carbon leakage).

În acest context, revizuirea ETS ar trebui să fie corelată cu obiectivele de politică industrială și de competitivitate ale Uniunii Europene, inclusiv prin menținerea unor condiții concurențiale echitabile („level playing field”), asigurarea unei tranziții graduale și adaptarea calendarului de reducere a alocațiilor gratuite la disponibilitatea tehnologiilor de decarbonizare la scară industrială.

Alocări gratuite pentru industrie

În contextul actualei crize energetice și al competiției globale accentuate, **este necesară o ajustare a ritmului de reducere a alocațiilor gratuite pentru sectoarele industriale strategice. România ar trebui să susțină definirea unei traiectorii mai graduale**, inclusiv prin posibilitatea menținerii alocațiilor gratuite după 2034, **astfel încât industria să se poată adapta progresiv la costurile carbonului, evitând riscurile de relocalare și pierdere a**

competitivității. O astfel de recalibrare trebuie să fie fundamentată pe evaluări de impact solide și corelată cu disponibilitatea tehnologiilor de decarbonizare la scară.

Fonduri ETS pentru tranziția energetică

Este esențial ca veniturile generate de ETS, în special prin Fondul de Modernizare, **să rămână orientate prioritar către finanțarea proiectelor de decarbonizare în sectoare de importanță strategică pentru România. Aceste resurse trebuie utilizate pentru a susține investiții în infrastructură energetică, tehnologii cu emisii reduse și inovare, cu anvelope financiare dedicate IMM-urilor, contribuind astfel la o tranziție echitabilă și sustenabilă. În acest sens, România ar trebui să susțină simplificarea accesului la finanțare și creșterea flexibilității în utilizarea fondurilor, pentru a răspunde mai eficient nevoilor naționale.**

Riscuri majore identificate

- Creșteri de costuri derivate din implementarea Directivei ETS și Regulamentului CBAM, cu impact direct asupra competitivității și consumatorilor.
- Risc de relocare a industriei și de pierdere a locurilor de muncă.
- Posibile dezechilibre sociale și economice în lipsa unui ritm gradual de tranziție.

1. Context

Sistemul actual de comercializare a cotelor de emisii (ETS1) are ca obiectiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile industriale și energetice, de la operatorii de aeronave și din transportul maritim, prin stabilirea unui preț al carbonului în cadrul unui sistem de plafonare și comercializare a cotelor, în timp ce un sistem separat de comercializare a cotelor de emisii pentru transportul rutier, clădiri și alte sectoare (ETS2) va intra în vigoare în 2028.

Amintim că în cadrul pachetului „Fit for 55”, Comisia Europeană a publicat o propunere legislativă privind revizuirea Sistemului UE de comercializare a cotelor de emisii (EU ETS), pentru a-l alinia la obiectivul de reducere cu 55% a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) ale UE până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990.

Cea mai recentă revizuire a Directivei privind sistemul UE de comercializare a cotelor de emisii, adoptată în 2018, stabilește cantitatea totală de cote de emisii pentru faza 4 (2021-2030), în conformitate cu obiectivul anterior de reducere a emisiilor al UE (o reducere de 40% față de nivelurile din 1990 până în 2030).

În martie 2026, UE a adoptat modificări ale Legii europene a climei, introducând un **nou obiectiv de reducere cu 90% a emisiilor nete de GES până în 2040**, raportat la nivelurile din 1990.

Următorul pas este stabilirea unei **ținte ETS pentru 2040**, care trebuie să fie coerentă cu noul obiectiv de reducere cu 90% a emisiilor nete. Această nouă țintă pentru 2040 reprezintă elementul central al

revizuirii Directivei EU ETS, deoarece va determina nivelul general de ambiție al sistemului și va influența toate celelalte aspecte aflate în discuție.

În plus, Legea europeană a climei, în forma modificată, solicită Comisiei să abordeze mai multe aspecte în revizuirea Directivei ETS. Printre acestea:

- includerea **captărilor permanente de carbon** realizate pe teritoriul UE, pentru a compensa emisiile reziduale greu de eliminat;
- revizuirea traiectoriei ETS1 pentru a permite existența unui volum limitat de emisii după 2039;
- o **eliminare mai lentă a alocărilor gratuite** începând cu 2028.

În acest context, Comisia va evalua posibile ajustări, pentru a se asigura că EU ETS rămâne instrumentul cel mai eficient din punct de vedere al costurilor pentru atingerea obiectivelor climatice ale UE.

Revizuirea Directivei ETS are loc într-un moment critic. Analizele arată că, în următorul deceniu, în cadrul legislativ actual, **numărul certificatelor disponibile se apropie de zero**.

Din acel moment, există riscul ca piața carbonului să își piardă lichiditatea și să devină volatilă, deoarece participanții ar putea fi reticenți să mai tranzacționeze. Acest fenomen este cunoscut drept „**endgame-ul ETS**”.

În același timp, în UE vor continua să existe **emisii reziduale** provenite din sectoarele ETS1 greu de decarbonizat, precum și emisii din sectoarele care nu reușesc să se decarbonizeze până în 2040.

Propunerea Comisiei de modificare a Directivei 2003/87/CE ce se realizează acum în cursul Fazei 4 a EU ETS (2021-2030), urmărește să atingă în cursul lunii iulie următoarele puncte de detaliu:

- includerea incineratoarelor de deșeuri municipale și a depozitelor de deșeuri;
- modalități de contabilizare a emisiilor negative rezultate din captarea gazelor cu efect de seră din atmosferă și stocarea lor în condiții sigure și permanente;
- extinderea acoperirii ETS la aviația internațională, în funcție de evaluarea schemei CORSIA;
- **includerea instalațiilor de ardere sub 20 MW putere termică nominală;**
- contabilizarea emisiilor captate și utilizate (CCU) în produse care, după un anumit timp, eliberează carbonul în atmosferă (CCU nepermanent).
- includerea emisiilor de GES (gaze cu efect de seră) provenite de la nave offshore și cargo de dimensiuni medii;
- extinderea acoperirii ETS pentru transportul maritim internațional dincolo de pragul actual de 50%, dacă IMO nu adoptă o măsură globală de piață;
- evaluarea efectelor non-CO₂ în aviație.

După reuniunea Consiliului European din 19 martie 2026, președinta Comisiei a confirmat intenția de a propune o revizuire a MSR (Rezerva de Stabilitate a Pieței), cu scopul de a-i crește eficiența și de a reduce volatilitatea prețului carbonului. Comisia a propus o revizuire legislativă țintită a MSR, în așteptarea unei revizuirii mai ample a ETS și MSR în vara anului 2026.

Comisia a revenit asupra unor aspecte cheie ridicate de statele membre, astfel:

- a anunțat menținerea unor alocări gratuite după 2034 și asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru sectorul maritim al UE.
- intenționează să propună un „ETS Investment Booster” de 30 miliarde EUR, finanțat prin 400 de milioane de certificate ETS, cu accent pe statele membre cu venituri mai mici.

Se așteaptă ca revizuirea Directivei ETS să deschidă o dezbatere intensă privind reducerea volatilității prețului carbonului și utilizarea mai eficientă a veniturilor ETS, menținând în același timp rolul fundamental al ETS ca principal instrument de decarbonizare al UE.

Principalele teme de dezbatere ale statelor cuprind următoarele:

- ➔ **Ajustarea factorului de reducere liniară (LRF) ce presupune diminuarea accentuată a nivelului anual de emsii, fiind considerat unul foarte ambițios;**
- ➔ **Alocările gratuite cu o încetinire a ritmul eliminării lor;**
- ➔ **Reducerea volatilității prețului carbonului;**
- ➔ **Folosirea creditelor internaționale de carbon;**
- ➔ **Reguli pentru emisiile negative (captare și stocare permanentă);**
- ➔ **Integrarea emisiilor negative (CCS/CCU);**
- ➔ **Includerea sectorului incinerării deșeurilor în ETS din 2028.**

Pentru a alinia Directiva privind ETS la obiectivele sporite de reducere a emisiilor de GES stabilite în Legea europeană privind clima, Comisia a propus reducerea emisiilor din sectoarele incluse în ETS (inclusiv extinderea la sectorul maritim) **cu 62 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 2005. Pentru a atinge acest obiectiv, Directiva 87/2003 majorează factorul liniar de reducere a emisiilor de la 2,2 % pe an la 4,3 % începând din 2024, respectiv la 4,4 % începând cu anul 2028 (art. 9).**

Un alt aspect de luat în considerare în cadrul analizei se referă la numărul de alocări gratuite ce va fi redus treptat odată cu scăderea plafonului de emisii și implementarea completă a mecanismului de ajustare la frontieră a prețului carbonului (“CBAM”).

Analizând:

- oportunitățile pe care România ar putea să le promoveze la nivel european – decarbonizarea sistemului energetic, utilizând toate soluțiile energetice cu emisii zero sau scăzute de carbon (inclusiv surse regenerabile, energie nucleară, eficiență energetică, stocare, CCS, CCU, captarea și eliminarea carbonului, energie geotermală și hidroenergie, precum și toate celelalte tehnologii energetice actuale și viitoare cu emisii nete zero);
- procesul de adoptare a obiectivului EU de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2040, context în care programul de lucru al Comisiei pentru 2026 prevede un pachet de măsuri

privind clima (ce vizează **inclusiv actualizarea sistemului ETS, preconizată pentru iulie 2026**);

susținem întregul proces de tranziție verde, înțelegând importanța măsurilor de decarbonizare într-o societate aflată în plină schimbare, dar considerăm că acesta trebuie realizat de o manieră echilibrată, fără afectarea competitivității industriilor importante existente la nivel european (**a se vedea în acest sens inclusiv propunerea de Industrial Accelerator Act**).

2. Puncte esențiale

Pentru a susține ideea expusă anterior, detaliem mai jos punctele esențiale ce ar trebui avute în vedere, luând în considerare abordarea subiectelor de o manieră integrată, intersectorială – prin referire la sub-domeniile electricitate, gaz, hidrogen, CCS etc. și la corelarea cu totalitatea actelor legislative ce sunt implementate / urmează a fi implementate la nivel național / european, presupunând costuri semnificative în vederea conformării – i.e. ETS2, CBAM, modificările aduse ETS 1 etc.

- 1. Clarificarea regulilor** privind contabilizarea captării, stocării și utilizării carbonului (CCS/CCU), precum și o evaluare riguroasă a impactului extinderii ETS către noi sectoare și categorii de emisii.
- Este esențială instituirea unor **mecanisme stabile și predictibile de compensare a costurilor indirecte generate de ETS**, inclusiv prin utilizarea veniturilor provenite din licitarea certificatelor, în vederea susținerii investițiilor industriale. Accesul la instrumentele de finanțare dedicate decarbonizării trebuie simplificat, pentru a reduce riscurile tehnologice și pentru a sprijini procesul de re tehnologizare, fără a distorsiona piața unică.
- 3. Fezabilitatea includerii instalațiilor cu o putere termică nominală totală mai mică de 20 MW în domeniul de aplicare al sistemului ETS1** – în acest sens, Comisia ar urma să emită o propunere legislativă pentru a integra aceste instalații de mici dimensiuni în sistemul ETS începând cu anul 2031. Pentru analiza fezabilității acestei propuneri este nevoie de realizarea unui studiu detaliat la nivel național, care să evalueze expunerea sectoarelor economice, inclusiv a IMM-urilor cu instalații de ardere mici (producție, procesare alimentară, prelucrare). Coroborat cu evaluarea tehnică, este necesară identificarea unor măsuri care să sprijine tranziția instalațiilor nou incluse (perioade de adaptare, instrumente de re tehnologizare, etc.)
- 4. Ajutoare de stat și compensații pentru emisiile de carbon**, prin utilizarea extinsă a Cadrului privind ajutoarele de stat în situații de criză și tranziție (CISAF). Comisia va lua în considerare acordarea de compensații de până la 80 % din costurile indirecte ale sistemului de comercializare a cotelor de emisii (ETS).
- 5. Sprijin pentru decarbonizarea industrială** – Banca pentru Decarbonizarea Industrială, aflată în stadiu de proiect, și instrumentele-punte finanțate prin sistemul de comercializare a cotelor de emisii (ETS), gestionarea riscurilor legate de combustibilii fosili (în special gazul) și stabilizarea prețurilor la energie electrică prin intervenții și subvenții, inclusiv cu instrumente dedicate IMM-urilor energo-intensive ce nu intră sub incidența ETS.
- 6. Corelarea țintei** ce va fi propusă / adoptată cu totalitatea obligațiilor ce derivă din implementarea altor acte europene relevante.

7. **Necesitatea menținerii alocărilor gratuite și după 2034** împreună cu o analiză care să permită o descreștere a factorului linear de reducere în funcție de evoluția tehnologică și posibilitățile tehnice de reducere a emisiilor.
8. **Măsuri ferme și ușor aplicabile de diminuarea a volatilității prețului carbonului**, astfel încât să se poată interveni în piață cu volume suplimentare de certificate atunci când prețul crește cu 30% într-un interval de 3 luni comparativ cu media din ultimele 6 luni. Mecanismul actual nu s-a aplicat întrucât are un orizont de timp larg, iar prețul poate varia în cursul unui an cu mai mult de (-40%, +40%)³, volatilitate greu de gestionat de către companii. Pragul de intervenție este cu atât mai important cu cât volatilitatea ETS 1 se propagă în prețul energiei suportat de industriile și sectoarele economice din afara sistemului, astfel că stabilizarea prețului carbonului aduce beneficii directe pentru competitivitatea acestora, inclusiv a IMM-urilor.
9. **Ajustarea mecanismului de stabilitate a prețului** - Market Stability Reserve (MSR), cu mai multe praguri de intervenție în funcție de lichiditatea pieței și încetarea anulării certificatelor ce depășesc pragul de 400 milioane. Păstrarea și nu anularea lor, creând un buffer de siguranță pentru viitor.
10. Potrivit ultimei versiuni a Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), toate centralele electrice pe cărbune, având o capacitate instalată cumulată de 4.920 MW, urmează să fie dezafectate progresiv până la data de 31 decembrie 2031. Centralele electrice care utilizează gaz natural (CCGT, CHP) vor fi adaptate în proporție de 50% pentru a putea funcționa cu combustibili gazoși proveniți din surse regenerabile și/sau cu emisii reduse de dioxid de carbon, inclusiv hidrogen regenerabil, până în anul 2036. Cu toate acestea, **realizarea acestui obiectiv se prezintă ca fiind improbabilă, ținând cont de punerea în funcțiune, până în anul 2040**, a unor proiecte CCGT și CHP de amploare, precum centrala electrică Iernut cu o capacitate de 430 MW, cel puțin 600 MW – cu posibilitate de extindere până la 1,7 GW – la Mintia (ianuarie 2027) și 1.325 MW la Ișalnița și Turceni (până în 2029). Acestea se adaugă proiectelor de extindere pe scară largă a centralelor de cogenerare, incluzând Rompetrol Năvodari CHP, CTE Constanța, CTE Craiova, CTE Progresu, CTE Grozăvești și CTE Sud Vitan, precum și creșterii anuale a capacităților de cogenerare pe bază de biogaz și CCGT prognozate până în 2050.

3. Neutralitate tehnologică

Abordarea flexibilă și neutră din punct de vedere tehnologic, care să conducă spre o eficiență ridicată din punct de vedere al costurilor, ar trebui să prevaleze în fața obligației forțate de adoptare și dezvoltare a unor tehnologii cu nivel scăzut de pregătire. Țările și companiile ar trebui să aibă flexibilitate în a decide care sunt tehnologiile care le facilitează reducerea emisiilor într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor (**logica ordinii de merit pentru reducerea carbonului**) și să poată asigura accesibilitatea efectivă la aceste soluții prin instrumente diverse, adaptate inclusiv la nevoile particulare ale IMM-urilor (de exemplu PPA-uri, hub-uri regionale de achiziție agregată a energiei, etc.).

Este necesară recunoașterea rolului combustibililor alternativi – inclusiv biocombustibili avansați, biometan și combustibili sintetici – în reducerea emisiilor. Cadrul ETS trebuie să evite penalizarea acestor

³ https://mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Livrabil_proгноza_costuri_implementare.pdf

soluții prin costuri de conformare disproporționate și să asigure condiții echitabile de dezvoltare, inclusiv prin extinderea bazei de materii prime și clarificarea criteriilor de sustenabilitate.

Sprijinirea dezvoltării piețelor pentru tehnologii emergente

ETS ar trebui să contribuie activ la dezvoltarea piețelor pentru tehnologii precum combustibilii sintetici, hidrogenul cu emisii reduse de carbon sau soluțiile bazate pe carbon reciclat. În acest sens, sunt necesare mecanisme de sprijin, granturi și instrumente de reducere a riscurilor, care să faciliteze scalarea acestor tehnologii.

Dezvoltarea cadrului pentru biometan și integrarea acestuia în sistemul energetic

Biometanul reprezintă o soluție eficientă și scalabilă pentru decarbonizare, având avantajul integrării directe în infrastructura existentă de gaze naturale. Este necesară crearea unui cadru de reglementare care să faciliteze producția, injectarea în rețea și utilizarea acestuia, precum și corelarea cu obiectivele naționale și europene privind energia regenerabilă.

4. Rolul gazului natural

Susținerea producției locale de gaz natural/recunoașterea lui drept combustibil de tranziție energetică și contribuitor la securitatea energetică a UE și definirea / promovarea zonei strategice Marea Neagră.

Conform Strategiei publicate de către Comisia EU, la nivel european se recunoaște că Marea Neagră reprezintă o zonă de importanță geo-strategică semnificativă, făcând legătura între Europa și Asia, cu un potențial neexploatat pentru dezvoltare economică, rute strategice de tranzit, în special pentru accesul la resurse energetice și materii prime critice.

Reamintim, de altfel, faptul că România este pe punctul de a deveni, din 2027, primul producător de gaze din Uniunea Europeană, prin intermediul proiectului fanion al sectorului – i.e. Neptun Deep, consolidând potențialul Europei de a-și asigura securitatea energetică în forma urmărită constant. Marea Neagră, ca zonă strategică, are potențialul de a contribui semnificativ la securitatea energetică a UE.

Raportându-ne la aspectul sus-menționat, considerăm că tranziția energetică ar trebui realizată treptat, prin asumarea unor termene adaptate la realitatea existentă la nivelul statelor-membre, **unde gazele naturale continuă să joace un rol esențial în asigurarea securității energetice a UE, acoperind o parte semnificativă din consumul total de energie.**

Recunoașterea **gazului natural produs în UE ca un combustibil de tranziție relevant și strategic până în 2040** contribuie în mod semnificativ la asigurarea unei tranziții accesibile, ordonate și competitive. Recunoașterea nevoii UE de a prioritiza diversificarea și dezvoltarea surselor de gaz non-ruse, în special a gazului intern, care poate asigura independența energetică a UE / securitatea aprovizionării.

Recunoașterea rolului critic al gazului natural local drept **combustibil de tranziție:**

- i. Gazul natural: reprezintă o alternativă cu emisii mult mai reduse de carbon față de cărbune în industrie și producerea de electricitate, oferind securitate și accesibilitate energetică până când soluții cu emisii scăzute de carbon, mai complexe, ajung la scară largă (de ex. H2 verde și derivați).

- ii. Gazul intern: gazul livrat prin conducte are costuri și emisii reduse comparativ cu GNL-ul energo-intensiv (lichefiere, transport) și susține competitivitatea și reziliența industriilor UE, ex. industria chimică, producerea de îngrășăminte.
- iii. Echilibrarea și flexibilitatea necesare pe măsură ce energia regenerabilă intermitentă și variabilă crește pentru a domina producția de energie electrică.
- iv. Gazul acționând ca un combustibil de legătură având în vedere competitivitatea încă scăzută a soluțiilor alternative cu emisii scăzute de carbon (lanțuri de valoare imature, accesibilitate redusă pentru industrie).

Având în vedere tensiunile geopolitice actuale și lecțiile învățate din criza energetică a anilor 2020, trebuie să ne asigurăm că orice eliminare accelerată a surselor tradiționale de energie, cum ar fi gazul natural, nu compromite securitatea energetică.

Prin urmare, propunem **includerea unor măsuri de protecție care să deblocheze potențialul gazului intern din UE și investițiile în gaz ca tehnologie de tranziție** care ajută la menținerea stabilității rețelei electrice și decarbonizare a industriilor.

5. Sprijin pentru adoptarea soluțiilor cu emisii reduse de carbon

În complementaritate cu sistemul ETS 1, UE și statele membre trebuie să continue să sprijine industria în procesul de adoptare a unor soluții tehnologice cu emisii reduse de carbon, pentru materializarea unui impact pe termen mediu și lung al țintelor și obiectivelor de reducere a emisiilor, sprijinind în același timp competitivitatea companiilor europene:

- Simplificarea condițiilor de autorizare a proiectelor de decarbonizare și sprijinirea IMM-urilor în accesarea instrumentelor de avizare și autorizare, inclusiv prin ferestre de acces dedicate.
- Simplificarea raportării și conformării circumscrise CBAM prin instrumente standardizate, șabloane digitale și asistență gratuită pentru IMM-uri.
- Alocare dedicată IMM-urilor din ETS Investment Booster pentru alimentarea instrumentului de garantare/retehnologizare pentru IMM-uri, deja conceput.

6. Concluzii

În lipsa unui grad adecvat de flexibilitate, implementarea unei revizui care să nu ia în considerare poziția fiecărui stat-membru al Uniunii Europene riscă să afecteze competitivitatea industriei europene.

Luarea unor decizii de implementare a diverselor soluții propuse într-o manieră care nu ia în considerare toate potențialele riscuri (în lipsa unor analize complexe de fezabilitate) reprezintă, probabil, o opțiune capabilă să conducă spre limitarea emisiilor GES, dar subliniem faptul că, din punctul nostru de vedere, este aptă să genereze și riscuri crescute de destabilizare a economiei în ansamblu și, punctual, a pieței de energie.

În final, subliniem că atingerea acestor obiective climatice trebuie să fie corelată în permanență cu asigurarea stabilității sociale. Evidențiem că un ritm echilibrat și realist de decarbonizare este crucial pentru menținerea sprijinului public și pentru a asigura că ambițiile noastre climatice sunt realizabile de o manieră practică și calibrate cu potențiale scenariu de evoluție economică, care să susțină, totodată, și

mixul industrial. Susținem măsuri solide de protecție socială, inclusiv programe de recalificare și fonduri de tranziție, pentru a ajuta lucrătorii și comunitățile să se adapteze, corelarea cu viitoarea Politică de coeziune și Fondul pentru o Tranziție Justă, inclusiv indicatori de echitate teritorială și de incluziune socială, care să sprijine echitatea regională, socială și economică.

Este esențial ca revizuirea ETS să fie adaptată realităților concurențiale globale, pentru a evita transferul anumitor industrii în afara UE, fără beneficii reale pentru reducerea emisiilor la nivel global.

Nu în ultimul rând, considerăm necesară organizarea unui **dialog dedicat cu reprezentanții mediului de afaceri**, pentru a evalua impactul specific asupra activităților din toate sectoarele economice relevante și pentru a identifica soluții care să asigure o tranziție justă, fără a compromite viabilitatea economică a acestora.

***

[Confederația Patronală Concordia](#) este vocea legitimă comună a mediului de afaceri din România, acasă și în străinătate. Suntem o organizație trans-sectorială constituită ca partener social, reprezentativ la nivel național, în baza Legii Dialogului Social.

Reprezentăm peste 4.200 de companii cu capital românesc și străin peste 20 de industrii esențiale care produc peste 30% din PIB-ul României și angajează 500.000 de salariați.

Suntem singura organizație din România parte a [BusinessEurope](#), a [Business at OECD \(BIAC\)](#) și a [Organizației Internaționale a Angajatorilor \(IOE\)](#).